

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
Academic Leadership of School Administrators Under Kanchanaburi
Primary Educational Service Area Office 4

ผกามาศ ทองศรีเมือง,* มิตรภาณี พุ่มกล่อม,** และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์***
Phakamat Thongsrimuang, Mitparnee Pumklom, and Pongsak Ruamchomrat

Received: June 22, 2022 Revised: August 22, 2022 Accepted: September 9, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 234 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบจำนวน 33 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผน ด้านความสามารถ และด้านการบริหารจัดการ และ 2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ

* นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

** ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the academic leadership of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4. The samples consisted of 234 teachers in primary schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, selected by proportionate stratified random sampling. The research instrument was a 5 - level rating scale questionnaire with reliability at 0.94. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance and a pair wise difference by mean of Scheffe's.

The research findings were as follows: 1. The academic leadership of school administrators in primary schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, in all and each aspect were at a high level, ranking from the aspect of promoting academic atmosphere, following of supervision, planning and management. And 2. The academic leadership of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, classified by educational management areas, in all aspects were not different statistically significant difference at 0.05 level, when each aspect was considered, it was found that the planning aspect was significantly different at the 0.05 level.

Keyword: School Administrators, Leadership, The Academic Leadership

บทนำ

การศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่การเรียนการสอนมุ่งสอนให้ผู้เรียน สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม การจัดการศึกษา 4.0 จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงทำให้ การศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 37 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่นด้วย มาตรา 39 ได้มีการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าว จะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Managements) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 14) แนวทางการพัฒนาที่สำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ประกอบด้วย 1) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทย ให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 2) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า 3) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 67 - 70)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องจึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 7) จากการติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary Nation Education: O - NET) ปีการศึกษา 2563 บางโรงเรียนยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, 2564, หน้า 7) ซึ่งปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การใช้ศิลปะและความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะใส่ใจและมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ผู้รายงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมโดยใช้กระบวนการสื่อสารหรือการติดต่อกันและกันกับผู้ร่วมงานจนสามารถดำเนินการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด และ Debevoise (1989, p.21) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ของผู้บริหารในการส่งเสริมความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของนักเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

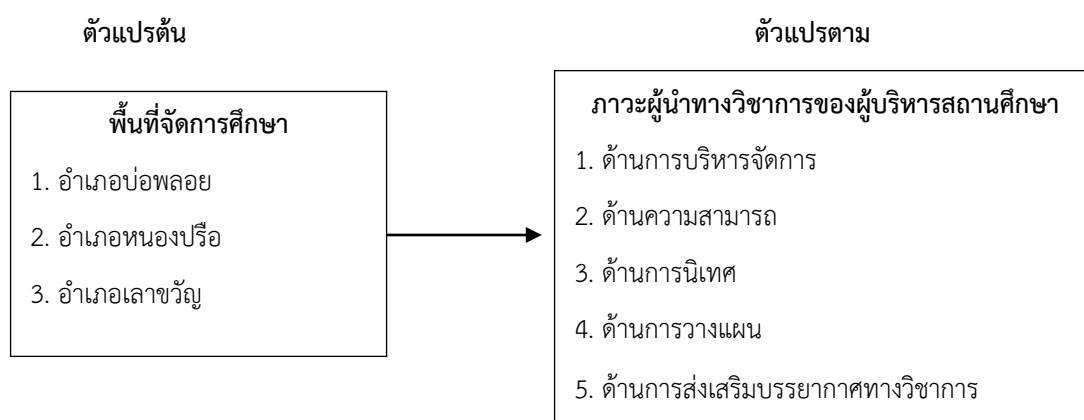
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 35) เพื่อจะนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานด้านวิชาการ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ และการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการในการเร่งรัดพัฒนาให้มีการศึกษาสู่เกณฑ์มาตรฐานและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ตามพื้นที่จัดการศึกษา

กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 35) เกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านความสามารถ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 602 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 234 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie, & Morgan (1970, pp. 607 - 610) ที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ สภาพภาพในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และพื้นที่จัดการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งมีด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 2 ความสามารถ	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 3 การนิเทศ	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 4 การวางแผน	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 5 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	จำนวน 6 ข้อ

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์วัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (1976, p. 19) มี 5 ระดับซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารระดับน้อยที่สุด
- ระดับ 2 หมายถึง ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารระดับน้อย
- ระดับ 3 หมายถึง ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารระดับปานกลาง
- ระดับ 4 หมายถึง ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารระดับมาก
- ระดับ 5 หมายถึง ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objectives Congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 จำนวน 1 ข้อ และ 1.00 จำนวน 29 ข้อ

และนำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 ขึ้นไป พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับครูผู้สอน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และออนไลน์ ประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามและติดตามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับครูผู้สอนในสถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและการตอบกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์และออนไลน์ ภายใน 30 วัน และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง โดยได้กลับคืนมาจำนวน 234 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มาตรวจสอบความถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ในการตอบ

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean หรือ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Best (1981, p. 195) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.5 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Schefft)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวม

ด้าน	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการบริหารจัดการ	4.34	0.45	มาก
2.	ด้านความสามารถ	4.35	0.44	มาก
3.	ด้านการนิเทศ	4.40	0.49	มาก
4.	ด้านการวางแผน	4.37	0.53	มาก
5.	ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.44	0.40	มาก
รวม		4.38	0.37	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.44$) รองลงมาคือ ด้านการนิเทศ ($\bar{x} = 4.40$) ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.37$) ด้านความสามารถ ($\bar{x} = 4.35$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.34$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ในภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	พื้นที่จัดการศึกษา						F	Sig.
	อำเภอบ่อพลอย		อำเภอหนองปรือ		อำเภอเลาขวัญ			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.37	0.41	4.22	0.55	4.36	0.43	1.78	0.171
2. ด้านความสามารถ	4.38	0.45	4.27	0.48	4.36	0.43	0.93	0.397
3. ด้านการนิเทศ	4.41	0.41	4.28	0.62	4.43	0.50	1.37	0.256
4. ด้านการวางแผน	4.48	0.39	4.18	0.59	4.34	0.58	4.89**	0.008
5. ด้านการส่งเสริม	4.41	0.42	4.38	0.46	4.47	0.36	1.00	0.370
บรรยากาศทางวิชาการ								
รวมเฉลี่ย	4.41	0.36	4.27	0.43	4.39	0.36	2.26	0.107

จากตาราง 2 ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวางแผน

พื้นที่จัดการศึกษา	$\bar{x}$	อำเภอบ่อพลอย (Sig.)	อำเภอหนองปรือ (Sig.)	อำเภอเลาขวัญ (Sig.)
		4.48	4.18	4.34
อำเภอบ่อพลอย	4.48	-	0.30* (0.010)	0.14 (0.189)
อำเภอหนองปรือ	4.18	-	-	-0.16 (0.237)
อำเภอเลาขวัญ	4.34	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวางแผน ระหว่างครูในอำเภอบ่อพลอยกับครู

ในอำเภอหนองปรือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ครูในอำเภอบ่อพลอยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูในอำเภอหนองปรือ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางด้านวิชาการ ในฐานะผู้นำองค์กรเห็นความสำคัญของความสำเร็จในการจัดการศึกษา มีการใช้ศิลปะและความสามารถของบุคคลหนึ่งที่สูงใจและมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการสื่อสารหรือการติดต่อกันและกันกับผู้ร่วมงานจนสามารถดำเนินการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธน์ เมธีรัตนกุล, และเด่นศักดิ์ สุริยะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร ศรีเมืองบุญ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการกำหนดให้คณะครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการนำโรงเรียนไปสู่มาตรฐานการศึกษา ร่วมกันส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน การควบคุม กำกับให้ครูได้ใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้ และตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Terry (1979) ได้กล่าวอธิบายว่า การบริหาร คือ กระบวนการของการวางแผนการจัดการ การจูงใจ และการควบคุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยใช้ทรัพยากรมนุษย์และอื่น ๆ ที่มีอยู่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกพรรณ ยังบุญสุข (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 ผลการศึกษพบว่า ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความสามารถ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน สามารถใช้แผนในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี

การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และผู้บริหารสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทัน่วงที สามารถบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับ Stogdill (1974) ได้สรุปผลการศึกษาคูสมบัติของภาวะผู้นำ โดยต้องเป็นผู้มีความสามารถทางสติปัญญา เป็นความรอบรู้และความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ สามารถใช้ความคิดอย่างสมเหตุสมผล มีความสามารถทางการเรียนรู้ การจดจำและการวินิจฉัยตัดสินใจศึกษาและเข้าใจได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งความสามารถทางสติปัญญาของผู้บริหารนี้ย่อมเป็นปัจจัยชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมอันเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่จะแสดงออกมาให้บุคคลทั่วไปได้ทราบถึงความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถที่ผู้บริหารทำให้เกิดผลในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติและเกณฑ์อื่น ๆ ที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากร ได้แก่ คน วัสดุ เงิน เวลา อย่างดีที่สุดและประหยัดที่สุดในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือประสานงานกันในการดำเนินกิจการต่าง ๆ อย่างเป็นผลและมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญแก่คนเป็นหลัก โดยไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการปรึกษา ให้ความสำคัญต่อองค์การและส่วนรวม รู้จักให้ความร่วมมือและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า ด้านความสามารถ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคปัจจุบันการมีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดของโรงเรียนที่จะสามารถนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มาสู่โรงเรียน อันจะส่งผลต่อการยอมรับและความร่วมมืออย่างมั่นใจของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการสั่งการ

1.3 ด้านการนิเทศ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา มีการประชุมวางแผนและทำความเข้าใจแก่คณะครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน มีการติดตามด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และนำผลการนิเทศมาประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกัน สอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการจัดการบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มพูนคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัย เกตุสุตา กังการจร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี ด้านการนิเทศและประเมินด้านการสอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานการวิจัยของ ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการนิเทศและประเมินด้านการสอน อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวางแผน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และความสำเร็จของผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญ มีการให้วางแผนการเรียนรู้อย่าง

และให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารจัดให้มีคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 35) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัย และพัฒนาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพรพรณ ยังบุญสุข (2558) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอกะปง จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านการวางแผนวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมนอกเหนือจากเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมหรือเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค และวิธีการสอนให้กับครูอยู่เสมอมีการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ หรือพัฒนาวิชาชีพ เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองหรือการทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ Hallinger, & Murphy (1985) ได้กล่าวว่า บรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานและเจตคติของบุคลากรและนักเรียน ในโรงเรียนผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนซึ่งจะจำแนกบทบาทในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัย เสาวภาพันธุ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ผลการศึกษาพบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า อำเภอบ่อพลอยแตกต่างกับอำเภอหนองปรือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละพื้นที่การจัดการศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่แตกต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นของครูมีความหลากหลาย มีพฤติกรรมการกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้แนะ หรือโน้มน้าวใจข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพ การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้นี้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญพา พรหมณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 ผลการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ เมธิ์รัตนกุล, และเด่นศักดิ์ สุริยะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สำหรับด้านการวางแผน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวางแผน พบว่า ระหว่างครูในอำเภอบ่อพลอยกับครูในอำเภอนองบรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันซึ่งอาจเป็นเพราะพื้นที่จัดการศึกษาต่างกันจึงทำให้ผู้บริหารมีการวางแผนที่แตกต่างกัน ผู้บริหารอาจจะไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน หรืออาจจะไม่ได้วางแผนร่วมกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลวิจัย กนกพรรณ ยังบุญสุข (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศและอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ Findley, B., & Findley, D. (1992) ค้นพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อความมีประสิทธิภาพภายในโรงเรียน สอดคล้องกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า ด้านการวางแผน ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการวางแผนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้องค์กรของสถานศึกษาว่า ขณะนี้เราอยู่ ณ จุดใด และต้องการจะพัฒนาไปในทิศทางใดเพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ การกำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติงาน การวางแผน และการคาดคะเน และสอดคล้องกับ Hallinger, & Murphy (1985) ได้กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนนั้นต้องมีความชัดเจน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้นอกจากนั้นเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครู ในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน การวางแผนงานทางวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร โดยการจัดประชุมครูให้มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ร่วมกัน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกับครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัย และพัฒนาการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดว่าสถานศึกษาจะไปในทิศทางใด เพื่อกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกพรรณ ยังบุญสุข. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นรัชย์ ภักดีศุภผล. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พิพัฒน์ เมธิ์ตันกุล, และเด่นศักดิ์ สุริยะ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 51 วันที่ 18 ธันวาคม 2563 (หน้า 230 - 236). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. (2564). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2562 - 2563. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564**. สืบค้น มีนาคม 26, 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.
- อดิสร ศรีเมืองบุญ. (2564, มกราคม - มิถุนายน). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา**, 10(1), 634 - 644.
- Best, J. W. (1981). **Research in Education** (4th ed.). Englewood Cliff: Prentice Hall.
- Debevoise, W. (1989). **Synthesis of Research on The Principal as Instructional Leader**. Boston: Allyn and Bacon.
- Findley, B., & Findley, D. (1992, Winter). Effective schools: The Role of The Principal. **Comtemporary Educational**, 63(2), 102 - 104.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985, November). Assessing The Instructional Management Behavior of Principals. **The Elementary School Journal**, 86(2), 217 - 247.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970, Autumn). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607 - 610.
- Likert, R. (1976). **Management Styles and The Human Component**. New York: AMACOM.
- Stogdill, R. M. (1974). **Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research**. New York: Free Press.
- Terry, R. (1979). **Principles of Management**. Illinois: Richard D. Irwin.

